

Cossetania Edicions

**HOMES
i DONES
PELS CARRERS DE
REUS**

**ENRIC
TRICAZ**

• Col·lecció *El Tinter* - 106 •

Homes i dones pels carrers de Reus

Enric Tricaz

Cossetània
EDICIONS

Aquest llibre ha estat editat amb la col·laboració de:

Diputació Tarragona

AJUNTAMENT DE REUS

Primera edició: juny del 2010

© Enric Tricaz
© Cossetània Edicions

Edita: Cossetània Edicions
C. de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel. 977 60 25 91
Fax 977 61 43 57
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Arts Gràfiques Requesens

ISBN: 978-84-9791-692-9

Dipòsit legal: T-507-2010

Índex

INTRODUCCIÓ	5
CARRERS.....	7
BIBLIOGRAFIA I FONTS DOCUMENTALS	151
AGRAÏMENTS.....	153
ÍNDIX PER COGNOMS	155

Introducció

Quantes vegades ha vist el nom d'un carrer i no ha sabut a qui estava dedicat? Quantes vegades li ha picat la curiositat per saber-ho?

He de confessar que a mi m'havia passat molts cops, fins que em vaig decidir a buscar les biografies dels homes i dones que tenen un carrer dedicat a Reus, deixant de banda els que no tenen nom de persona, malgrat que són carrers famosos, com el de Monterols, el Mercadal o el carrer Major. I el que començà com una afecció ha esdevingut aquest llibre. Hi ha personatges molt fàcils de trobar. Qualsevol enciclopèdia ens en pot donar raó i, fins i tot, el més difícil és resumir en poques paraules la vida de segons quins. Tanmateix, n'hi ha d'altres que requereixen un treball gairebé detectivesc per saber-ne alguna cosa.

Cal suposar que, malgrat haver-ho fet amb tota la cura i el rigor possible, hi pot haver algun error o poden mancar alguns detalls. Però la veritat és que no he pretès fer unes biografies exhaustives, que ocuparien molts volums, sinó donar idea de "qui és qui" als carrers de Reus, i he reunit gairebé tres-cents cinquanta minibiografies.

En aquest llibre no s'hi troben sants, perquè no es basa en unes hagiografies prou conegudes i per no fer-lo massa extens. Sí que hi podem trobar dos personatges que pujaren als altars després de tenir un carrer dedicat (el pare Manyanet i la mare Molas), mentre que Dom Bosco hi consta perquè el nomenclàtor no l'anomena com a sant, tot i que ja ho era. També s'han obviat casos com, per exemple, sant Vicenç i Alegre i sant Magí i Alegre, sants que no són al santoral i que tenen a veure amb el nom de propietaris d'altre temps, dels terrenys on estan ubicats.

El problema és que Reus es fa gran. Cada dia s'obren més carrers que, naturalment, tenen el seu nom, i molts el d'algun personatge. Però els llibres han de tenir un final, i aquest ha arribat amb el nomenclàtor editat per l'Oficina de Turisme de Reus i facilitat pel Departament de Cartografia de l'Ajuntament de Reus, revisat al juliol de l'any 2008.

Carrers

ABAT ESCARRÉ

Del camí de Valls a l'avinguda Marià Fortuny.

Està dedicat al monjo benedictí català Aureli Maria Escarré (l'Arboç del Penedès, 1908 - Barcelona, 1968).

Fou abat de Montserrat en època franquista. A ell es deu la nova façana i l'arranjament de diferents dependències del monestir, així com el cambril de la Verge, fins al punt que s'ha dit que la màxima esplendor de Montserrat després de la Guerra Civil fou obra seva.

També va traduir la Bíblia al català i publicà molts treballs a la revista *Serra d'Or*.

Unes declaracions seves al diari francès *Le Monde* el 1965, en què criticava obertament el règim franquista, van fer que el govern el "convidés" a abandonar el país, i s'exilià en un convent prop de Milà.

Amb la salut molt deteriorada i després de renunciar al seu lloc a l'abadia de Montserrat, tornà a Barcelona el 1967, on morí poc després.

ABAT OLIBA

Plaça que ocupa la zona dels horts de Miró. Hi desemboquen els carrers Sant Antoni M. Claret, Pobla de Mafumet, Carrasco i Formiguera, Canonge Bové i Gomis i Mestre.

L'abat Oliba és un personatge important de la història de Catalunya, que nasqué un any indeterminat del segle X i morí a Cuixà el 1046.

Va heretar el comtat de Besalú el 988, però hi va renunciar el 1002 per ingressar al monestir de Ripoll, del qual fou abat. Tingué també els títols d'abat de Cuixà i bisbe de Vic. Impulsor de la reforma de Cluny a Catalunya, féu repoblar força zones de la Catalunya Vella. Tingué molta importància, no sols com a eclesiàstic, sinó com a polític.

També fou l'impulsor de la Treva de Déu, que evitava els enfrontaments entre els senyors feudals de l'època.

ABAT PORTA

A l'extraradi de Reus, gairebé tocant al terme de Vila-seca, hi trobem aquest carrer llarg, cap on fan cap una sèrie d'altres carrers que, com el que ens ocupa, han estat urbanitzats no fa gaire temps.

Enric Tricaz •

Està dedicat al més desconegut dels tres abats que tenen carrer a Reus, tot i que l'abat Porta era reusenc. Nasqué un any indeterminat del segle XIV i morí a Santes Creus el 1404.

Fou un monjo erudit, deixeble de la Universitat de París, on estudià ciències eclesiàstiques, la qual cosa li conferí gran prestigi. Ja abat de Santes Creus, gaudia del favor reial. Primer de Pere III, després de Joan I, i fins i tot de Martí l'Humà, favor que ell aprofità per embellir el monestir, al temps que prestava força serveis a la Corona com a home expert i docte, cosa no gens freqüent a l'època.

ADRIÀ GUAL

Carrer situat al polígon Agro Reus. Surt del carrer Ignasi Iglésies i desemboca a la carretera d'Alcolea, passada la segona rotonda.

Està dedicat al comediògraf, director d'escena, actor i també pintor, encara que aquesta faceta no és tan coneguda, nascut a Barcelona el 1872 i mort també a Barcelona el 1943.

Fou el creador del Teatre Íntim, perquè abominava les obres catalanes de la seva època, la qual cosa li va crear no pocs problemes.

Actualment les seves obres no són gaire conegudes. En destaca *Silenci*, que en el seu moment i entre la gent més progressista tingué un notable èxit.

ADVOCADA CLARA CAMPOAMOR

Carrer situat a la zona de l'antic velòdrom que enllaça el carrer de Francesc Artiga Sardà i el del Pont.

Advocada i política, Clara Campoamor (Madrid, 1888 - Lausana, 1972) era una feminista molt activa i fou de les primeres dones elegida diputada al Parlament Espanyol pel Partit Radical (1931-33). Va defensar aferrissadament els drets femenins en nombroses intervencions parlamentàries i conferències arreu de l'Estat. Finalment aconseguí, junt amb els seus coreligionaris, el sufragi per a les dones a les eleccions del 1933. Acabada la Guerra Civil s'exilià, i seguí en el seu corrent de feminisme militant.

ALBANÈS (PATI)

Placeta al costat del carrer Sardà.

Tot i que sembla que es refereixi a algú nascut a Albània, segons ens aclareix Ramon Amigó és un cognom que trobem en distintes ocasions a Reus: Joan Albanès, miquelet del 1795; Josep Maria Albanès, regidor el 1840 i un dels fundadors del Círcol. I, fins i tot, assegura que els Albanès foren comerciants de vi al segle XVIII. No sabem a quin Albanès es refereix el Pati, però, com succeeix en la majoria de carrers reusencs que porten noms gairebé desconeguts, es devia tractar d'una propietat d'un o de distintes membres de la família Albanès.

ALCALDE ANTON BORRELL

Plaça situada al bell mig del parc de Sant Jordi en honor d'Anton Borrell Marco (Reus, 1939-1985), que va morir d'accident essent alcalde de Reus.

Era nét de "Donya Maria Cortina". Cursà estudis a l'Institut Reusenc i la carrera de Dret a Barcelona.

Fou un home de gran carisma, com ja ho demostrà de ben jove. Tingué les primeres armes públiques a la Jove Cambra. Afiliat a Convergència Socialista de Catalunya, el 1980 fou nomenat cap del Servei Territorial del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya, càrrec que deixà el 1983 per presentar-se a les eleccions municipals pel Partit dels Socialistes. Sortí elegit alcalde, la qual cosa va significar una alenada d'aire fresc per a la ciutat. El seu gran projecte fou el "Rellançament" de Reus.

Essent alcalde, la mort el sorprengué a la carretera de Cambrils quan el seu cotxe va sortir de la via.

ALCALDE CARLES MARTÍ

Prolongació del carrer Miramar, de molt recent urbanització, que acaba al de la Pobla de Mafumet.

Carles Martí Messeguer (Castellvell del Camp, 1907 - Reus, 1992) fou el primer alcalde democràtic de Reus (1979-1983) després de la Guerra Civil. Estudià el batxillerat a l'Institut de Reus i després es traslladà a Barcelona, on obtingué la carrera de Dret. La seva vocació era la carrera diplomàtica, però, tot i que la inicià a Madrid, per diverses circumstàncies va haver de deixar-la. De tornada a Reus, exercia l'advocacia i políticament militava a ERC. Es veié involucrat en els fets del 34, i fou detingut i portat al tristament famós "barco" a Tarragona. Poc després fou posat en llibertat. Mesos després fou nomenat substitut del jutge municipal, càrrec que ocupà fins al final de la Guerra Civil. S'exilià a França, d'on tornà poc després. Denunciat, fou detingut i portat a Madrid, on va estar uns mesos pres. Anys després entrà en l'aleshores clandestí PSC. Arribada la democràcia, fou senador en dues ocasions i, com queda dit, alcalde de Reus.

ALCALDE JOAN BERTRAN

Carrer que va des del darrere de l'antic velòdrom fins al passeig Prim, i que ocupa els terrenys de l'antic camp de tir.

Està dedicat a un dels alcaldes que més temps ha estat en el càrrec, del 1952 al 1963. Nat a Reus el 1906, va morir, també a Reus, el 1965.

El negoci familiar d'olis i sabons el portà a cursar la carrera a l'Institut Químic de Sarrià. Durant la Guerra Civil fou empresonat per les seves idees catòliques. El 1939 ocupava la presidència del Patronat de Formació Professional i també era president d'Acció Catòlica.

Enric Tricaz •

Nomenat alcalde i “jefe local del Movimiento” (1952), tingué una bona actuació en la seva llarga trajectòria política, tenint en compte les circumstàncies.

Ell i la seva esposa patiren un atemptat en el qual van resultar ferits greus, a mans d'un empleat municipal descontent, el 1954.

ALCALDE MANUEL SARDÀ

Carrer entre el barri Fortuny i el Pavelló Olímpic, que enllaça el de Carles Aribau amb el d'Astorga, dedicat a aquest alcalde (Reus, 1860-1921). Militant del Partit Monàrquic, va ocupar en distintes ocasions l'alcaldia en temps prou difícils: 1913, 1915, 1917, 1918, 1920 i 1921.

La seva actuació municipal, tot i que va pesar més el seu amor a Reus que les seves idees polítiques, el posà en el punt de mira dels pistolers del Sindicat Únic, que causaven estralls, com també els del Sindicat Lliure per aquells temps.

Fou assassinat a les escales de casa seva, al carrer de Sant Jaume, que durant tota l'època franquista va dur el seu nom i encara, avui dia, es dóna el cas curiós que en aquest carrer hi ha una placa on es llegeix “Calle del Alcalde Manuel Sarda”, que, sens dubte, despista els qui no són de Reus.

ALCALDE MARIÀ PONS

Entre la urbanització Juncosa i les parcel·les Casas hi ha aquest carrer que enllaça el dels Velers amb el d'Astorga.

L'alcalde Marià Pons i Espinós (Reus, 1823-1886) no és un personatge gaire conegut, tot i que la seva vida podria inspirar una novel·la d'aventures viscudes en els tèrbols anys de la segona meitat del segle XIX.

Per apartar-lo de l'enrarit ambient polític, el seu pare l'envià a Puerto Rico de ben jove. Tornà amb vint anys, coincidint amb el bombardeig de Reus pel general Zurbano. Les seves idees polítiques el portaren a militar al partit d'O'Donnell. El 1859 el trobem al Marroc com a oficial d'Estat Major de Prim en la campanya d'Àfrica. A Tetuan fundà l'agència colonial La Catalana. Tornà a Reus com a secretari de La Industrial Harinera, de la qual més tard fou director. Els seus contactes amb Prim el feren exiliar quan es produí el pronunciament d'Aranjuez. El triomf de *la Gloriosa* el féu tornar a Reus com a membre de la Junta Revolucionària. La seva militància al Partit Lliberal Monàrquic, afecte a Prim, l'enfrontà amb força gent, i destacà la seva enemistat amb Güell i Mercader. En distintes ocasions es presentà a les eleccions, i obtingué fortes derrotes. El cop d'estat de Pavía el 1874 el portà a l'alcaldia l'any següent. Després fou diputat i governador civil de Múrcia i Granada. De tornada a Reus, fou un dels impulsors del monument a Prim.

ALCALDE PASCUAL

Al barri de la Immaculada, entre el carrer Verge del Pilar i l'avinguda dels Països Catalans, hi trobem aquest carrer dedicat a un altre alcalde poc conegut, Antoni Pascual Vallverdú (la Selva del Camp, 1834 - Reus, 1903).

Tot i que fou regidor en diferents ocasions, la seva carrera com a industrial és la que li donà més anomenada, ja que va arribar a ser director de la Sedera Reusense, una de les més conegudes de la ciutat i que fins la seva desaparició, o, per ser més exactes, el seu trasllat als anys seixanta (al solar s'hi va construir l'Hotel Gaudí), es coneixia com *la Sedera del Pascual*.

El 1866 entrà en política, com a regidor, i formà part de l'Ajuntament també el 1869 i el 1874.

El 1875 fou nomenat Síndic, i poc després alcalde, càrrec que li durà poc. Tornà a ser regidor el 81 i el 85. Fou diputat de la província de Tarragona, president de la Cambra de Comerç de Reus i vicepresident del Círcol. Possaïa la Creu de Cavaller d'Isabel la Catòlica.

ALCALDE SEGIMON

El carrer de l'Alcalde Segimon, dedicat a Josep M. Segimon Rodés (Reus, 1858-1926), surt del de la Muralla, passa per darrere de l'Institut Gabriel Ferrater i arriba a la plaça Antoni Gaudí, als xalets Quintana.

Poca cosa es pot dir d'aquest alcalde. Era molt religiós i conservador. Accedí a l'alcaldia el 1925 en plena Dictadura del General Primo de Rivera i va morir exercint el càrrec mesos després.

ALEUS

És un dels carrers antics de Reus. Surt del carrer Donotea i acaba a la plaça de la Farinera.

Andreu de Bofarull assegura als *Annals de Reus* que la primera notícia d'aquest carrer és del 1395. Gras i Elias recull la dada a *Las calles de Reus*, com també ho fa Ramon Amigó a *Els topònims de la ciutat i terme de Reus*.

Gras i Elias indica que el nom li ve de l'aula o escola que hi havia al número 5. En discrepa Amigó, i assegura que el carrer es digué de n'Aleu des de bastant abans. Personatge que desconeixem, com en Torroja, que (seguint Amigó) va compartir el nom del carrer, i anteriorment Mossèn Bernadí. De fet, molts carrers antics porten el nom d'algun negoci conegut que existia en aquell indret (Vapor Nou i Vell, Vaqueria, Vidre, etc.) o d'algú que hi vivia, com és el cas de n'Aleu.

ALMIRALL REQUESENS

A les parcel·les Sol i Vista, prop del Camp de Futbol Municipal. Uneix el carrer d'Entença i el de Josep Iglésies Fort.

De família noble catalana, Lluís Requesens i Zúñiga es digué així perquè els seus pares, Juan de Zúñiga i Estefania de Requesens, filla dels comtes de Palamós, decidiren que portés el cognom de la mare perquè no es perdés.

Nascut a Barcelona, malgrat que hi ha qui diu que a Valladolid, en una data que es desconeix, encara que també hi ha qui apunta el 1528, i mort a Brussel·les el 1576, aquest almirall ha estat pràcticament oblidat per la història a l'ombra de Joan d'Àustria. De fet, fou Requesens qui organitzà i portà la famosa batalla naval de Lepant, tot i que la fama (com sol passar) se la va emportar el germanastre de Felip II.

Abans d'aquesta batalla era gran mestre de l'orde de Santiago i va recórrer tota la costa catalana, sobretot Salou i Cambrils, defensant les poblacions de les incursions dels pirates.

Finalment, Felip II, quan els Països Baixos ja estaven gairebé perduts, l'envià a substituir el duc d'Alba. Ja no hi havia res a fer. Requesens va morir l'any indicat, i poc després a "Flandes es ponía el sol".

ANDREU DE BOFARULL

El carrer Andreu de Bofarull enllaça el de Wad-Ras i el de Misericòrdia.

Les fonts històriques de la ciutat es deuen en gran part a Andreu de Bofarull i de Brocà (Reus, 1810-1882), que amb els seus *Annals Històrics de Reus* donà una visió acurada de la història local.

Va començar la carrera eclesiàstica, que canvià per la de Dret, a la Universitat de Cervera, però exercí poc temps d'advocat. El 1863 l'Ajuntament el nomenà arxiver, càrrec que va exercir fins a la seva mort, a més del de bibliotecari. La creació del Centre de Lectura el portà a catalogar els fons (en aquells temps minsos) de l'Ateneu Reusenc.

Dedicat de ple a la literatura (va escriure diverses obres), al periodisme (fou fundador d'un parell de diaris) i sobretot a les coses de Reus, casa seva es convertí en un museu de objectes i records que, en morir, es van perdre (no per a tothom, naturalment!).

ÀNGEL GUIMERÀ

Paral·lel a l'avinguda dels Jocs Olímpics, enllaça el carrer Espronceda amb l'avinguda dels Països Catalans.

Àngel Guimerà (Santa Cruz de Tenerife, 1849 - Barcelona, 1924) és un dels dramaturgs catalans més famosos.

Malgrat que la seva mare era de les illes Afortunades, el seu pare, natural del Vendrell, va voler tornar a casa quan Àngel Guimerà tenia vuit anys. Per tant, la seva infantesa es va desenvolupar a la capital del Baix Penedès

i a Barcelona, on també tenien casa. Fou fundador i col·laborador habitual del diari *La Renaixença*. El 1887 guanyà els tres premis dels Jocs Florals de Barcelona, la qual cosa li valgué el títol de mestre en Gai Saber.

Entre les seves obres com a dramaturg, destaquen *Mar i cel*, *La filla del mar*, *Maria Rosa* i, per damunt de totes, *Terra baixa*, que més d'un segle després de la seva estrena (1896) encara es representa amb notable èxit.

ÀNGELA FERRER SENSAT

Al barri de la Immaculada. Va del carrer del Nord al carrer Llevant.

Àngela Ferrer Sensat, *Angeleta*, com la coneixia la família, amics i algun alumne assabentat del diminutiu (Barcelona, 1904-1992), provenia d'una família de pedagogs per via materna. La seva àvia era mestra, i la seva mare, la coneguda Rosa Sensat. Començà els estudis a l'Escola Municipal del Bosc de Montjuïc, de la qual la seva mare era directora. Cursà el batxillerat a l'Institut Balmes. A la Normal, la carrera de magisteri, i es llicencià el 1926 en Ciències Naturals. Seguint les passes de la seva mare, va començar a exercir a l'Institut-Escola, i intentà innovar el concepte pedagògic impulsat pels primers anys de la República. Aquesta activitat la truncà la Guerra Civil, que Àngela passà al front de l'Institut. Acabada la Guerra, patí la depuració, perdé la càtedra i fou traslladada a Madrid. El 1942 guanyà novament la càtedra i tornà a Catalunya, concretament a l'Institut de Reus, on se la recorda com una de les millors professores de l'època, amb un sentit prou diferent de l'estil pedagògic d'aquells anys. L'any 1958, juntament amb el seu marit, fundà l'Institut de Mataró, i s'implicà també en l'Escola de Mestres Rosa Sensat. Del 1966 al 1974 dirigí l'Institut de la Verneda, a Barcelona.

ANNA SUGRANYES I BOIX

Al barri de la Immaculada. Surt del passeig de l'Oliver i mor en un carrer per urbanitzar.

Anna Sugrañes (que era el seu cognom, malgrat que s'ha catalanitzat en fer-li el carrer) i Boix (Barcelona, 1911 - Reus, 2004) de ben jove aprengué a cosir de la mà de la seva àvia i de la seva mare, i això li va permetre entrar en un taller d'alta costura. Les dures condicions laborals van fer que s'afiliés a la UGT en proclamar-se la República, i també a ERC, però discrepàncies, ja en plena Guerra Civil, la feren abandonar el partit i afiliar-se al recent creat PSUC. Acabada la Guerra, s'exilià a França, després de fer desaparèixer documents comprometedors i ajudar moltes persones en perill a creuar els Pirineus. A França es casà amb un sindicalista francès que durant la II Guerra Mundial fou deportat a Auschwitz, on va morir. També el seu germà fou deportat a Mauthausen, encara que salvà la vida. Mentrestant, ella ajudava la Resistència i casa seva era lloc de reunió dels resistents del PCE i del PSUC. El 1946 es tornà a casar amb Llorenç Rivas, també mili-

Enric Tricaz •

tant comunista. Durant tota l'època franquista, Anna Sagrañes entrà i sortí d'Espanya fent de correu. El 1959 tornà a Catalunya juntament amb el seu company, concretament a Reus, on intentà reorganitzar el PSUC. Com a membre del Partit Comunista, participà en diversos congressos, com l'Internacional Antifeixista. També participà en la gestació del sindicat CCOO. A la mort de Franco, i legalitzats el Partit i el sindicat, va dur a terme una gran activitat, i es presentà diverses vegades a eleccions. Fou guardonada amb la medalla Francesc Macià, creada pel Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

ANTONI AULÈSTIA I PIJOAN

Surt del passeig Prim, tocant a la Pastoreta, i arriba al carrer d'Antoni de Bofarull. No té cap travessia.

Antoni Aulèstia i Pijoan (Reus, 1849 - Barcelona, 1908) va dedicar la seva vida a la història i l'excursionisme, les seves dues grans passions.

Catalanista aferrissat, però sense pertànyer a cap partit, fou fundador de la primera societat catalanista La Jove Catalunya, i també de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques, la primera de l'Estat. Fou president de l'Acadèmia de les Bones Lletres de l'Ateneu Barcelonès, així com mantenidor dels Jocs Florals del cap i casal.

De la seva obra com a historiador, cal destacar la *Història de Catalunya*, la primera i més extensa que es publicà en català al segle XIX. La seva producció literària i històrica fou molt important i extensa.

Barcelona també li té dedicat un carrer.

ANTONI CORREIG I MASSÓ

Plaça situada entre el carrer de la Mare Molas i el de l'Alcalde Joan Bertran, prop de l'avinguda dels Països Catalans.

Antoni Correig i Massó (Reus, 1910-2002), com a bon reusenc, fou botiguer, poeta i crític d'art, i no necessàriament en aquest ordre. Però per damunt de tot era un home enamorat de Reus i profundament religiós, com ho demostra la seva producció poètica, en què el Sant Crist de la Sang i la Mare de Déu de Misericòrdia acostumen a ser els protagonistes. També cal destacar unes poesies dedicades als carrers de Reus que formen una antologia del nucli antic. Col·laborava en diferents publicacions i era crític d'art al *Setmanari Reus*. La seva merceria al carrer Major, al costat del Mercadal, fou prou coneguda durant molts anys.

ANTONI DE BOFARULL

Paral·lel al carrer de Joan Bertran, surt de l'avinguda dels Països Catalans i arriba al passeig Prim, després de travessar la plaça Gandhi i el carrer Xavier Gambús.

Antoni de Bofarull i de Brocà (Reus, 1821 - Barcelona, 1892) era el germà petit d'Andreu de Bofarull, i van tenir en comú l'afecció a la història i a la literatura.

A l'edat de divuit anys es traslladà a Barcelona per estudiar la carrera de Dret. Al mateix temps, el seu oncle Pròsper li havia buscat una ocupació de dependent que li va durar ben poc, ja que l'afecció a escriure el portà a col·laborar en diversos diaris. Novament fou el seu oncle qui va encarrillar-lo en aconseguir-li un lloc a l'Arxiu Reial, on començà, al marge d'arxivar, una prolífica producció històrica i literària.

Era tan gran el seu amor per l'Arxiu que, colpit per un atac de feridura, li posaren un llit al costat del seu lloc de treball, on morí pocs dies després, i la capella ardent també fou col·locada al mateix Arxiu on tants anys havia treballat.

ANTONI DE VILLARROEL

Plaça on fan cap els carrers de Cambrils, Batan, Riera d'Aragó, Pere el Cerimoniós i Eduard Toda. Se la va conèixer com *de la Sindical* perquè allí s'hi troba el local dels Sindicats. També *dels Dofins*, per un monument d'una Fira de Mostres que hi va haver en aquell indret durant uns anys. Els anys finals del franquisme es digué *del 18 de Juliol*, però ningú no la va anomenar mai així.

Antoni de Villarroya i Peláez (Barcelona, 1656 - Segòvia, 1742) va néixer a Barcelona, tot i que els seus pares procedien de Villanueva de los Infantes (Orense). Era el cap de l'exèrcit català que defensà Barcelona l'11 de setembre de 1714. Tot i això, va començar la Guerra de Successió a les ordres del duc d'Orleans, defensà la causa de Felip V i participà en diverses batalles. Desenganyat de l'exèrcit i després que l'arxiduc entrés a Madrid, li va oferir els seus serveis i lluità per a ell. Abandonats els catalans després de la Pau d'Utrecht, va defensar Barcelona fins la desfeta de l'11 de setembre, on resultà ferit i fet presoner, malgrat que se li havia promès respectar-li la llibertat, i fou portat primer a la Corunya i després a Segòvia. Fou posat en llibertat el 1725 i es va quedar a Segòvia, amb la salut molt malmesa, on visqué d'una pensió concedida per l'arxiduc fins a la seva mort. Algun historiador romàntic assegura que va morir durant el setge de Barcelona, la qual cosa, sens dubte, no és certa.

ANTONI FABRA I RIBAS

Arranca de l'avinguda Pere el Cerimoniós i acaba a la confluència del carrer de Macià Vila amb l'avinguda Jaume I.

La vida d'Antoni Fabra i Ribas (Reus, 1879 - Cambrils, 1958) va tenir dos vessants que, de fet, es complementaven: fou sociòleg i dirigent socialista.

Índex per cognoms

- ABELLÓ (Doctor Joan): 40
ABELLÓ I FILELLA (Antònia): 19
AGUILÓ (Robert d'): 131
AIGUADER MIRÓ (Jaume): 63
ALADERN (Josep): 74
ALBANÈS: 8
ALCOVER (Joan): 64
ALEUS: 11
ALLENDE (Salvador): 137
ALMIRALL I LLOZER (Valentí): 145
AMADES (Joan): 64
ANDRÉS ESTELLÉS (Vicent): 147
ANGLADA (Lola): 88
ANGLÈS (Monsenyor Higini): 105
ARDERIU (Clementina): 34
ARIBAU (Bonaventura Carles): 27
ARNAVAT I MUSTÉ (Misericòrdia): 105
ARNAVAT I VILARÓ (Josep Maria): 78
ARTIGA ESPLUGUES (Cèlia): 32
ARTIGA ESPLUGUES (Ricard): 131
ARTIGA SARDÀ (Francesc d'): 50
AULÈSTIA I PIJOAN (Antoni): 14
- BAGES: 22
BAIGES JANSÀ (Josep Maria): 78
BALLVÉ AGUILÓ (Maria): 94
BALMES: 23
BARRAU (Jacint): 61
BARTRINA (Francesc): 51
BARTRINA D'AIXEMÚS (Joaquim Maria): 72
BATISTA I ROCA: 23
BELFORT (Roger de): 133
BELL-LLOC (Bernat de): 23
BENAIGES PUJOL (Josep Maria): 79
BENAVENT (Pere): 114
BENLLIURE (Marià): 94
BERENQUER (Francesc): 51
BERGADÀ (Pintor): 118
BERTRAN (Alcalde Joan): 9
- BERTRANA (Prudenci): 125
BOFARULL (Andreu de): 12
BOFARULL (Antoni de): 14
BOFARULL (Pròsper de): 125
BOIX: 27
BORRÀS (Bisbe): 25
BORRELL (Alcalde Anton): 9
BOSCO (Dom): 42
BOULE: 28
BOVÉ (Canonge): 29
BRAILLE (Louis): 88
BROCÀ (Guillem Maria de): 59
BROSSA (Joan): 65
BUSQUETS I CRUSAT (Joan): 65
- CABRERA (Bernat de): 23
CAIXÉS (Josep): 75
CALDERS (Pere): 115
CAMPOAMOR: 28
CAMPOAMOR (Advocada Clara): 8
CAMPOMANES: 29
CAPMANY (Maria Aurèlia): 93
CARANDELL (Josep Maria): 79
CARNER (Josep): 76
CARRASCO I FORMIGUERA: 31
CASALS: 31
CASALS (Pau): 112
CASANOVA (Rafel): 128
CASELLES (Arquitecte): 21
CASTELLET (Bertran de): 25
CASTELLS (Martina): 100
CATALÀ (Víctor): 148
CAVALLÉ LLAGOSTERA (Pere): 115
CERVANTES: 33
CLARAMUNT (Teresa): 143
CLAVÉ (Josep Anselm): 75
CODINA I CASTELLVÍ (Doctor): 37
COLOM (Cristòfor): 36
COMPANYS (President): 122
COMPTE-BATLLE: 36